

RETOUR®

OVER INZAMELING EN RECYCLING VAN E-WASTE

WINTER 2015

Interview

"Wecycle is partner in de circulaire economie"

Samenwerking

De nieuwe structuur van WEEE

HET BEHALEN
VAN DE INZAMEL-
DOELSTELLINGEN
VEREIST EEN EXTRA
INSPANNING VAN
ALLE PARTIJEN
IN DE KETEN

Retour is een uitgave van de producenten en importeurs van elektrische apparaten en energiezuinige verlichting, verenigd in de NVMP. Hiermee houdt de NVMP u twee keer per jaar op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen op het gebied van e-waste in Nederland en Europa.

De standpunten van de producenten en importeurs over diverse onderwerpen vindt u op nvmp.nl. Hier staat ook nadere informatie over de productstichtingen die met elkaar de Vereniging NVMP vormen: Stichting Bruingoed, Stichting ICT Milieu, Stichting LightRec Nederland, Stichting Metalektro Recycling, Stichting Verwijdering Elektrische Gereedschappen en Stichting Witgoed.

Uw reacties en ideeën zijn welkom via info@nvmp.nl.

Uitvoeringsorganisatie Wecycle heeft een eigen website: wecycle.nl.

Retour is een uitgave voor betrokkenen bij de inzameling en recycling van elektrische apparaten en energiezuinige verlichting. Retour verschijnt in een oplage van 2.400 exemplaren. Bij dit drukwerk is gebruik gemaakt van biologische inkt. De drukker maakt gebruik van groene stroom, produceert geheel CO₂-neutraal en gebruikt uitsluitend CO₂-neutrale grondstoffen. De pre-press is geheel chemievrij. Gedrukt op milieuvriendelijk papier.

Redactie Eva Gobits, Manon Harms, Ted van Hintum, Gied van Hoor en Jeroen de Roos
Redactieadres Vereniging NVMP, Baron de Coubertinlaan 7, 2719 EN Zoetermeer, 079-7600 621, nvmp.nl
Vormgeving Han Snel, Utrecht
Fotografie WVB Van Bree Fotografie, Arnhem

GECERTIFICEERDE CONCURRENTIE

De Regeling AEEA, die begin 2014 in werking is getreden, voert een minimumstandaard in die bij de verwerking van al het e-waste uit Nederland moet worden toegepast. De Regeling hanteert de normen van WEEELABEX (WEEE LABEL of EXcellence). Deze normen zijn opgesteld door de Europese koepel van inzamelsystemen WEEE Forum in samenwerking met recyclingbedrijven. De verplichting tot het toepassen van WEEELABEX is ingegaan op 1 juli 2015.

Recyclingbedrijven hebben daarmee anderhalf jaar de tijd gehad om zich te certificeren conform de nieuwe regels. Producentenorganisaties hebben begin 2014 een stimuleringsprogramma opgezet om certificering zo eenvoudig en aantrekkelijk mogelijk te maken. Dit programma omvatte onder andere voorlichtingsbijeenkomsten en workshops voor verwerkers, vergoeding van de kosten van de opleiding voor certificerende instellingen en consultants, een bijdrage in de kosten van certificering en een registratievergoeding

voor early adopters.

**“PER 1 OKTOBER ZIJN ER 39
VERWERKINGSSTROMEN BIJ 22
VERWERKERS GECERTIFICEERD”**

De certificaten worden toegekend per verwerkingsstroom. Een

verwerker die bijvoorbeeld zowel koelkasten, beeldbuizen als kleine huishoudelijke apparaten verwerkt, moet zich voor elk van die stromen apart certificeren. Hetzelfde geldt voor verwerkers die op twee vestigingen dezelfde stroom verwerken. Zo heeft Coolrec zeven certificaten, HKS Metals vijf en Sims Recycling Solutions drie.

In totaal zijn er, per 1 oktober, 39 verwerkingsstromen gecertificeerd bij 22 recyclingbedrijven. Circa vijftien bedrijven hebben nog een aanvraag lopen of hebben al bezoek gehad van een auditor. Naar verwachting stijgt daarmee het totaal aantal certificaten tot rond de vijftig.

Daarmee is er ruim voldoende capaciteit voor de hoogwaardige verwerking van de in Nederland afgedankte elektrische apparaten en verlichtingsapparatuur. In elke verwerkingsstroom is concurrentie tussen ten minste twee (lampen) of drie gecertificeerde bedrijven. Voor klein huishoudelijke

**OPEN MARKT
DOOR VERPLICHTE
INVOERING
KWALITEITS-
STANDAARD**

apparatuur zijn zelfs zeventien verwerkers in de markt.

Zij zullen geen concurrentie ondervinden van niet-gecertificeerde recyclingbedrijven in het buitenland, omdat de wettelijke regeling ook bij export voor verwerking buiten Nederland vasthoudt aan de minimumstandaard. Van de tot heden toegekende certificaten gingen er negen naar verwerkingsinstallaties in het buitenland die Nederlands e-waste verwerken en daarmee onder het bereik van de Regeling vallen. Een belangrijke voorwaarde om het systeem van verplichte certificering te laten slagen, is handhaving door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

De markt gaat verder open door de invoering van de verplichte kwaliteitsstandaard voor de verwerking van e-waste. Niet langer zijn het

**“HANDHAVING IS
BELANGRIJKE VOORWAARDE
VOOR SLAGEN WEEELABEX”**

uitsluitend de erkende WEEE-systemen die gegarandeerd verantwoord e-waste laten verwerken. Door de introductie van de uniforme standaard zal ook het ingezamelde e-waste, dat buiten een systeem om wordt aangeboden aan een gecertificeerde verwerker, verantwoord verwerkt worden. Het gecertificeerde bedrijf rapporteert het verwerkte volume bij het Nationaal (W)EEE Register, zodat het meetelt in het totale verantwoord verwerkte volume.

De private verwerkingsstandaard WEEELABEX wordt op dit moment omgezet in de officiële Europese norm van de CENELEC-standaarden. Als dit proces voltooid is, zal de Nederlandse wet worden aangepast en voortaan verwijzen naar CENELEC. ◀

“WECYCLE IS PARTNER IN DE CIRCULAIRE ECONOMIE”

INTERVIEW MET WIM SCHONK EN JAN STORM

Wim Schonk was de afgelopen zeven jaar als bestuursvoorzitter betrokken bij de professionalisering en expansie van Wecycle. Jan Storm is hem op 1 oktober opgevolgd. Zij vertellen bevolgen over het werk dat 'hun' organisatie doet, als ketenregisseur in de inzameling en verwerking van e-waste. "Wij zijn een heel eind gekomen. Maar er is nog zoveel mogelijk."

OVER WIM SCHONK EN JAN STORM

Zij kennen elkaar al jaren. Zij delen een bevolgenheid voor een duurzame wereld en een gesloten kringloop voor elektronica. Beiden kozen bewust voor de bestuursfunctie omdat, zoals Storm het verwoordt, "het mooi is als je in een fase van je leven komt dat je voor een functie kunt kiezen enkel en alleen omdat je achter het doel staat". Het overdragen van de voorzittershamer ging dan ook in een vloeiende beweging, op weg naar een nieuwe fase in de ontwikkeling van Wecycle. Wim Schonk stond in 2007 aan de wieg van wat nu Wecycle is. Hij werd, als relatieve buitenstaander, met een ondernemersachtergrond in de metaalbranche, gevraagd als bestuurslid van de NVMP.

Het was een pioniersclub, herinnert hij zich, die onder leiding van Willem Canneman namens de producenten en importeurs van elektrische apparaten, een inzamelsysteem uit de grond had gestampt. Jan Storm werkte als manager en als wethouder voor de gemeente, vervulde managementposities bij afvalbedrijven in Nederland en België en was van 2005 tot 2013 directeur van Nedvang, het inzamelsysteem voor verpakkingsafval.

Wat was uw opdracht?

Wim Schonk: "Beleid en uitvoering liepen door elkaar heen bij de NVMP. Dat begon te knellen bij de uitvoering, die voor de uitdaging stond om het inzamelvolume sterk op te voeren. Het bestuur besloot tot een splitsing van de NVMP in een Vereniging van productstichtingen, die het beleid bepaalt, en een Stichting waarin de uitvoeringsorganisatie is ondergebracht. Ik werd bij de splitsing in 2007 bestuurslid van de Stichting en een jaar later volgde ik Willem Canneman op als voorzitter.

De Stichting moest een professionaliseringsslag maken en wij haalden Jan Vlak binnen om daar leiding aan te geven. Jan had de ervaring en de juiste instelling. Hij haalde de benodigde deskundigheid binnen op het gebied van logistiek, proces-

“MENSEN ZIJN ZICH VEEL MEER BEWUST GEWORDEN VAN DE NOODZAAK TOT GESCHIEDEN INLEVERING”

techniek, aanbesteding en communicatie. Het is een professionele organisatie geworden die bedrijfsmatig wordt gerund. Tegelijk moest de verhouding tussen de beleidsmakers enerzijds en de uitvoeringsorganisatie anderzijds worden verzakelijkt. De Stichting, die werd omgedoopt tot Wecycle, ging dienstverleningsovereenkomsten sluiten met elk van de productstichtingen die lid zijn van de Vereniging NVMP. Dat gaf de productstichtingen duidelijkheid wat zij konden verwachten tegen welke kosten. Het liet ook ruimte voor de verschillende productstichtingen om op grond van hun specifieke

Links: Jan Storm Rechts: Wim Schonk

KWALITEIT VAN PROCES EN RECYCLING OMHOOG

belangen prioriteiten te stellen of specifieke inzet van Wecycle te vragen.”

Hoe ging u daarmee om?

Schonk: “Het hielp dat Jan Vlak en ik, als relatieve buitenstaanders, een neutrale kleur hebben. Zonder alliantie met gevestigde belangen in het veld, kun je onbevangen het gesprek aangaan. Maar het belangrijkste was dat Wecycle resultaten boekte.

Het ingezamelde volume is vanaf de inzet van de professionaliseringsslag in 2008 sterk gegroeid. In combinatie met professioneel aanbesteden van de contracten voor transport en recycelen leverde dat een sterke kostenreductie op. In zeven jaar tijd zijn de kosten per kilo ingezameld en verwerkt e-waste gehalveerd.

Daarnaast gingen de kwaliteit van proces en recyclingresultaat omhoog. Wecycle zette al heel vroeg in op kwaliteitsnormen als lid van het WEEE Forum, de Europese koepel van inzamelsystemen. Daar is de WEEELABEX-certificering uit voortgekomen die in Nederland inmiddels verplicht is voor alle verwerkers van e-waste.

Met gemeenten en detailhandel zijn afspraken gemaakt over een vergoeding voor hun bijdrage in de inzameling, wat de basis legt voor een productieve samenwerkingsrelatie. Wij hebben inmiddels 10.000 inzamelpunten in Nederland. En Wecycle heeft veel gedaan om te zorgen dat consumenten en bedrijven die inzamelpunten weten te vinden. In opdracht van de productstichtingen hebben wij doorlopend campagnes en acties gevoerd in de media, in gemeenten en winkels, in de groothandel en bij installateurs en op scholen

en kinderboerderijen. Mensen zijn zich veel meer bewust geworden van de noodzaak om afgedankte elektrische apparaten en lampen gescheiden in te leveren. De naamsbekendheid van Wecycle is 62 procent: dat zegt wel wat.”

Missie volbracht?

Wim Schonk glimlacht. **Jan Storm:** “Wecycle is een enorm professionele organisatie die heeft laten zien dat zij zich inzet voor de duurzaamheidsagenda. Die staat er goed op bij het rijk en de gemeenten, bij de detailhandel, bij verwerkers en bij de producenten die via de opdrachtgevende productstichtingen deelnemen. Maar in de samenwerking met al die stakeholders kunnen wij nog zoveel meer bereiken.”

Storm kent alle geledingen in de keten. Hij werkte als manager en als wethouder voor de gemeente, vervulde managementposities bij afvalbedrijven in Nederland en België en was van 2005 tot 2013 directeur van Nedvang, het inzamelsysteem voor verpakkingsafval. Vanuit die laatste functie kent hij Wim Schonk en begrijpt hij de positie en mogelijkheden van ‘zuster-systeem’ Wecycle.

“Wecycle werkt bijvoorbeeld in partnership met gemeenten door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen in een Service Center, waar zij de voormontage van afgedankte apparaten doen. Gemeenten staan daarnaast voor de uitdaging van het initiatief Van Afval Naar Grondstof, VANG, om binnen zeven jaar zeventig procent van hun afvalstromen te recycelen. Wij kunnen hen daarbij helpen door formats te ontwikkelen op het gebied van e-waste.

Frank van der Vloed

FRANK VAN DER VLOED VAN PHILIPS LIGHTING

“WIJ WILLEN TOE NAAR CIRCULARITEIT”

“Verduurzaming van elektronica en verlichting ging tot heden vooral over verlaging van energieverbruik. Apparaten en verlichting zijn veel zuiniger geworden en energiereductie blijft belangrijk. Maar inmiddels is het bewustzijn doorgedrongen dat duurzaam gebruik van grondstoffen minstens zo belangrijk is. Bij Philips ligt de lat wat dat betreft hoog. Wij willen toe naar circulariteit.

Het liefst willen wij elektrische apparaten in gebruik geven aan klanten, om ze aan het einde van de afgesproken termijn weer terug te halen en te refurbishen. Zo krijgt een apparaat met wat extra onderhoud en nieuwe onderdelen een tweede of derde leven. Elke keer kan meer dan tachtig procent van de grondstoffen die in het apparaat zitten opnieuw worden gebruikt en dat is ontzettend effectief. Philips Healthcare doet dat bijvoorbeeld nu al met MRI-scanners. Bij Lighting zijn wij zover nog niet, maar wij hebben wel enkele pilots lopen die tot de verbeelding spreken. Zo leveren wij voor de nieuwe tweede pier op Schiphol al het licht tegen een jaarlijkse vergoeding. De armaturen en lichtbronnen blijven van Philips, wij zorgen voor het onderhoud. Onder een vergelijkbaar contract leveren wij het licht op een industrieel complex van Bruynzeel en in Schouwborg De Lawei in Drachten. Deze vingeroefeningen leren ons belangrijke dingen over hoe wij apparaten moeten ontwerpen om onderhoud, refurbishing en uiteindelijk recycling eenvoudiger te maken.

Ik verwacht dat op termijn twintig procent van de omzet van Philips Lighting via gebruikscontracten kan gaan lopen. Dit model werkt uitstekend in de business-to-business-markt, overal waar het gaat om grotere aantallen en duurdere armaturen. In het kleinbedrijf en op de consumentenmarkten

blijven wij aangewezen op het traditionele businessmodel van verkoop en verbruik, en dus op inzameling en recycling wanneer lichtbronnen en armaturen worden afgedankt. Wij zijn er in Nederland in geslaagd om daarvoor een effectief collectief systeem op te zetten. Dat is wel een compliment waard, want toen LightRec daar acht jaar geleden aan begon, lag samenwerking niet voor iedereen voor de hand. Producenten en detailhandel zaten ook niet meteen op één lijn. Maar uiteindelijk is Wecycle voor alle producenten en importeurs gaan inzamelen en hebben wij fors geïnvesteerd in een infrastructuur van al die inzamelbakken die je door het hele land in de winkels ziet, en in communicatiecampagnes om mensen bewust te maken dat zij lampen gescheiden moeten inleveren. Dat heeft gewerkt: wij zamelen inmiddels de helft van alle afgedankte lampen in en een kwart van de armaturen.

De overheid ondersteunt onze inzamelambities met een aanpassing van het bouwbesluit, die alle gebouw eigenaren dwingt om lampen en armaturen aan te bieden voor recycling indien het gebouw gerenoveerd of afgebroken wordt. Wij willen het inzamelpercentage opvoeren, maar het volume dat wij binnen willen halen om te recyclen zal afnemen, omdat ledverlichting veel langer meegaat dan spaarlampen of tl. Maar dat kleinere volume heeft wel een hogere restwaarde nu armaturen en lichtbronnen steeds meer worden geïntegreerd. De uitdaging is om ons inzamel-systeem daar optimaal op in te richten.”

FRANK VAN DER VLOED

Frank van der Vloed is General Manager Philips Lighting Benelux

DE NIEUWE STRUCTUUR VAN WEEE

Nederland heeft nieuwe processen ingericht voor de inzameling en recycling van afgedankte elektrische en elektronische apparaten en verlichting (e-waste). Deze gaan uit van het 'all actors' principe, waarbij alle partijen in de keten hun bijdrage leveren. De hele keten neemt via nieuwe gremia deel om te zorgen dat zoveel mogelijk afgedankte apparaten verantwoord verwerkt worden. Samenwerking is vereist om te kunnen voldoen aan de hoge inzameldoelstellingen en aangescherpte kwaliteitsnormen.

Alle betrokken partijen in de keten, van producent, via verkoopkanalen tot inzameling en verwerking, nemen deel aan het Monitoringsberaad. Dit gremium volgt hoe Nederland vordert met het realiseren van de nieuwe ambitieuze inzameldoelstellingen en adviseert hoe het beter kan.

De collectieve inzamelsystemen van producenten en importeurs overleggen in de ProducentenRaad hoe zij het beste kunnen voldoen aan hun verantwoordelijkheid binnen het systeem.

Producenten, hun inzamelsystemen en de verwerkers melden vervolgens bij een onafhankelijke stichting, het Nationaal (W)EEE Register, hoeveel apparaten zij op de markt hebben gebracht en hoeveel afgedankte apparaten zij hebben verwerkt. Het register rapporteert de geheel geanonimiseerde gegevens aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu, zodat Nederland een accuraat inzicht heeft in de kringloop en wat daar nog aan ontbreekt.

De oorsprong voor deze nieuwe opzet is gegeven in overleg tussen de overheid, de producenten die de apparatuur op

de markt brengen en de bedrijven die afgedankte apparaten verwerken. Zij stonden in de zomer van 2012 bij de invoering van een nieuwe Europese richtlijn over 'Waste Electric and Electronic Equipment', WEEE, voor de vraag hoe zij konden voldoen aan de doelstelling om in 2019 65 procent van het gewicht van de nieuw op de markt gebrachte apparatuur in te zamelen en te verwerken.

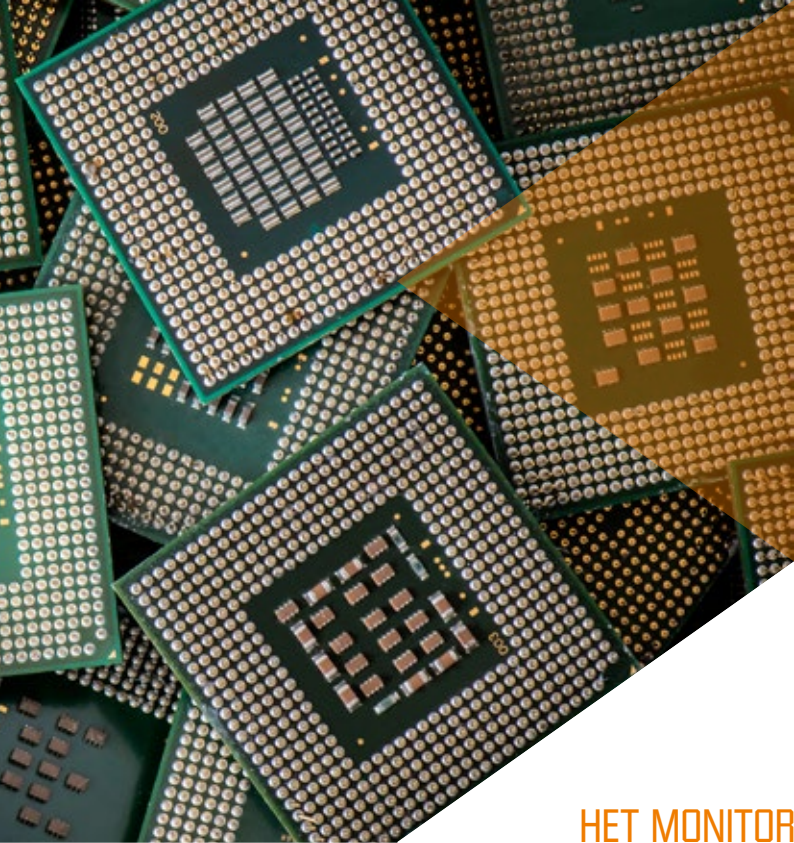
De doelstelling is uiterst ambitieus: 65 procent van 'Put on Market' komt overeen met 85 procent van alle afgedankte apparaten, die vijf, tien of twintig jaar eerder zijn aangeschaft. Elk jaar gaan we immers meer apparaten gebruiken en groeit de op de markt gebrachte hoeveelheid. Onderzoek wijst uit dat ongeveer eentiende van alle afgedankte appara-

tuur in het rest- en sloopafval terecht komt en dat nog eens eentiende niet te traceren is, bijvoorbeeld omdat het in andere gescheiden afvalstromen terecht komt. Om de doelstelling te halen, moet Nederland dus zorgen dat alle traceerbare stromen goed terechtkomen en goed geregistreerd worden, én nog een deel van het e-waste uit het restafval en andere stromen wordt teruggehaald.

Er is een wettelijke plicht om aan inzameling en recycling mee te werken. Zo moeten producenten en importeurs die apparaten op de markt brengen hun verantwoordelijkheid nemen voor het organiseren van de verwijdering na gebruik, gemeenten hebben een zorgplicht voor afval, winkeliers zijn verplicht oude apparaten in te nemen bij aankoop van nieuwe en grote electronicawinkels moeten zelfs aangeboden kleine oude apparatuur innemen, en verwerkers moeten het e-waste dat zij binnenkrijgen volgens strikte normen recyclen.

Ook al doen partijen alles dat de wet van elk van hen eist, dan nog worden de doelstellingen niet vanzelf behaald. Dat vereist een extra inspanning van alle partijen in de keten. Die organiseren zij samen, te beginnen in het Monitoringsberaad.

EXTRA INSPANNING VAN
ALLE PARTIJEN IN DE KETEN
VEREIST BIJ BEHALEN VAN
DE DOELSTELLINGEN

Ton Holtkamp

HET MONITORINGSBERAAD

TWINTIG ORGANISATIES MET ÉÉN OPDRACHT

“Het is een uitdaging om tot constructief resultaat te komen in een beraad waar dertig vertegenwoordigers van twintig verschillende organisaties bij betrokken zijn”, zegt voorzitter Ton Holtkamp. Maar na twee bijeenkomsten, eind april en medio juni, is hij niet ontevreden over de resultaten. De voorzitter en zijn secretariaat houden tussen bijeenkomsten door het overleg in bilaterale contacten levendig, door te vragen naar voortgang en te overleggen over nieuwe stappen en nieuwe prioriteiten.

“Wij zullen wel moeten”, zegt Holtkamp. “Dit overleg is ingesteld om de overheid en alle partijen in de keten te betrekken bij de verhoging van inzamel- en recyclingpercentages die nodig is om de wettelijke doelstellingen te halen.” Een inzameniveau van 45 procent van de nieuw verkochte elektrische apparaten, dat volgend jaar gehaald moet worden, is volgens Holtkamp geen probleem: “dat niveau is dit jaar al bijna bereikt. Maar als Nederland er tegen 2019 in wil slagen om 65 procent in te zamelen, dan zullen alle betrokken partijen alle zeilen moeten bijzetten.”

Holtkamp is al in de aanloop naar de nieuwe wettelijke Regeling Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur betrokken geweest bij het overleg van de overheid met marktpartijen. In dat overleg bestond er verschil van inzicht over hoe de regeling zou gaan werken en hoe de verschillende voorgenomen eisen en maatregelen zouden uitpakken. De evaluatie daarvan is neergelegd bij het Monitoringsberaad, dat gevraagd en ongevraagd advies kan uitbrengen over aanvullende maatregelen. Gemeenten, vertegenwoordigd door de VNG, de vereniging van gemeentelijke afvalbedrijven NVRD en de detailhandel zijn aan tafel uitgenodigd, omdat zij als inzamelaars een belangrijke partij in de keten zijn. Alle deelnemende partijen hebben zich bij convenant aan het beraad geëngageerd.

“Met zo’n brede samenstelling hebben wij het overleg niet eenvoudig gemaakt”, erkent Holtkamp. “Maar het grote voordeel is wel dát iedereen aan tafel zit en dat je dus heel breed verandering in beweging kunt zetten. Partijen die nieuw zijn in het inzamel- en recyclingsysteem kunnen leren van meer ervaren partijen. Zo creëer je een haasje-over effect.”

“Het Monitoringsberaad volgt de implementatie van de nieuwe wettelijke regeling en signaleert problemen die daarbij optreden. Waar nodig geeft het beraad een interpretatie van de regelgeving. Verder waakt het over de discipline van de partijen in de keten en de handhaving van de regels. Drie tot vier maal per jaar komt het voltallige beraad bijeen in een vergadering die altijd resulteert in heldere to-do lijsten en eventueel in adviezen aan de overheid. In bilaterale contacten en informele bijeenkomsten worden punten nader afgestemd.”

Ton Holtkamp vindt het heel belangrijk dat de overheid betrokken blijft. “Ambtenaren zijn klaar als de Algemene Maatregel van Bestuur geschreven is en gepubliceerd is in de Staatscourant”, weet hij uit ervaring. “Voor de industrie die de maatregelen moet implementeren, begint het dan pas.” Deze keer blijft het ministerie van Infrastructuur en Milieu ook tijdens de implementatiefase geëngageerd, zo staat er in de aanstellingsbrief die Holtkamp heeft gekregen van de Directeur-Generaal Milieu, met de instructie om werk te maken van een voortvarend overleg.

Voor het ministerie is er een stok achter de deur, omdat het door Brussel zal worden aangesproken als Nederland niet aan de Europese inzameldoelstellingen voldoet. De producenten kunnen op hun vingers natellen dat zij dan op hun beurt aangesproken kunnen worden op hun producentenverantwoordelijkheid. Volgens voorzitter Holtkamp geeft dat een nuttige prikkel om het beraad scherp te houden.

**PRODUCENTEN
DOEN UITERSTE
BEST OM
DOELSTELLING
TE HALEN**

DE PRODUCENTENRAAD

COLLECTIEVE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID

**"OP DE AGENDA
STAAT STEEDS
DE INVULLING
VAN DE
PRODUCENTEN-
VERANTWOORDE-
LIJKHEID"**

Beraad en een gezamenlijke standpuntbepaling van producenten en importeurs van elektrische apparaten en verlichting zijn niet nieuw. Sinds 1999 hebben producenten en importeurs een verantwoordelijkheid voor de verwijdering van hun producten als die worden afgedankt. Nieuw is dat de inzamelcollectieven hier nu gezamenlijk in optrekken.

Dit is vormgegeven met de ProducentenRaad, een overlegstructuur zonder rechtspersoonlijkheid waarin vertegenwoordigers van de collectieve inzamelsystemen sinds juni 2014 deelnemen. Daaronder zijn de productstichtingen die lid zijn van de Vereniging NVMP en die Wecycle als uitvoeringsorganisatie inschakelen, te weten de stichtingen Bruingoed, ICT Milieu, LightRec, SMR, SVEG en Witgoed, en daarnaast de collectieven PV Cycle (zonnepanelen) en Weee Nederland BV. De nieuw opgerichte Zonne-energie Recycling Nederland (ZRN) is uitgenodigd. De stichting RTA, die zich richt op professionele apparatuur, is uit het overleg gestapt. Wecycle neemt als adviseur deel aan de vergaderingen.

De ProducentenRaad komt sinds juni 2014 maandelijks bijeen. Op de agenda staat steeds de gang van zaken van de invulling van de producentenverantwoordelijkheid voor e-waste en hoe er blijvend voldaan wordt aan de wettelijke inzameldoelstellingen.

Producenten realiseren zich dat zij via hun inzamelsystemen hun uiterste best moeten doen om zoveel mogelijk in te zamelen, opdat

de doelstellingen in 2019 behaald worden. Nu er verschillende systemen actief zijn, is niet evident dat elk systeem voor zijn deelnemende producenten exact de hoeveelheid inzamelt die de doelstellingen vereisen. Om te zorgen dat WEEE-systemen zoveel mogelijk inzamelen tot het moment dat zij hun doelstellingen hebben behaald, zal er een vereffening (clearing) moeten plaatsvinden. In Nederland is gekozen voor een systeem van financiële vereffening, dus niet op basis van fysieke hoeveelheden of een regionale verdeling.

Daarnaast blijven communicatiecampagnes onverminderd nodig om consumenten en bedrijven te stimuleren hun afgedankte apparatuur en lampen gescheiden in te leveren. Ook blijft onderzoek noodzakelijk om beter inzicht te krijgen in de afvalstromen en in de beste wijze van inzameling en verwerking. Deze activiteiten worden aangeduid als 'Maatschappelijke Taken' en vallen onder de verantwoordelijkheid van de ProducentenRaad. Zij zal besluiten over omvang en noodzaak en over de uitvoerende organisatie.

Strakke handhaving is nodig om te zorgen dat de nieuwe marktorde onder de nieuwe regels naar behoren functioneert. Producenten- en recyclingorganisaties hebben gezamenlijk aangedrongen op een gedegen handhaving door de overheid. Deze handhaving dient zich in hun ogen in eerste instantie te richten op niet-gecertificeerde verwerkingsbedrijven die in strijd met de regels toch e-waste verwerken.

HET NATIONAAL (W)EEE REGISTER

EERSTE RAPPORTAGE GEEFT UITZICHT OP GROEI

De eerste rapportage van het Nationaal (W)EEE Register is afgelopen zomer verzonden aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Het register rapporteerde over het jaar 2014 dat producenten en importeurs samen 317 miljoen kilo aan nieuwe elektr(on)ische apparatuur en verlichtingsartikelen op de markt hebben gebracht (Put on Market of PoM). Inzamelsystemen en verwerkers hebben 140 miljoen kilo afgedankte apparaten ingezameld. Daarmee komt het inzamelpercentage op 44,3 procent, minder dan een procentpunt onder van de doelstelling die de Regeling AEEA voor volgend jaar als minimum stelt.

De registratie zal dit jaar naar verwachting toenemen als het nieuwe registratieproces warmdraait. Een aantal producenten en verwerkers ontbrak de eerste keer omdat zij te laat waren of zich nog niet bewust waren van hun verplichting tot opgave van verkochte of ingezamelde apparatuur. Zij zijn door het register allemaal op de verplichting en de deadline voor 2015 gewezen. Verder ligt het in de lijn der verwachting dat verwerkers die het sinds medio dit jaar verplichte WEEELABEX-

certificaat niet hebben gehaald, hun e-waste zullen doorschuiven naar collega's die wel gecertificeerd zijn. Gecertificeerde partijen zullen het overgenomen volume gaan registreren.

Het Nationaal (W)EEE Register specificeert de rapportage in tien categorieën en acht subcategorieën, wat een aardige inkijk geeft in de registratie van de verschillende soorten apparaten. Afgedankte koel- en vriesapparatuur bijvoorbeeld, waarvan de oude exemplaren belast zijn met CFK's, worden bovengemiddeld geregistreerd: het aantoonbare inzamelpercentage hiervan ligt op 53 procent van PoM. Voor wasmachines, drogers en andere groot witgoedapparaten ligt dat percentage op slechts 35 procent. Deze zware apparaten worden net als koelkasten vaak door de leverancier bezorgd waarbij de oude exemplaren worden meegenomen. Maar wasmachines en aanverwante metaalrijke apparaten vinden blijkbaar relatief vaak hun weg naar de metaalhandel en ongeregistreerde verwerking. Het groot witgoed is de zwaarste categorie, goed voor meer dan eenderde van het totale volume, zodat een hoger registratiepercentage ook zwaar doortikt in het gerapporteerde totaal.

**140 MILJOEN
KILO
AFGEDANKTE
APPARATEN
INGEZAMELD
IN 2014**

Audio- en videoapparatuur scoort met bovengemiddelde inzamelpercentages. Het gewicht van de geregistreerde inzameling van televisies is zelfs groter dan dat van nieuw verkochte toestellen, maar dat komt vooral omdat zware beeldbuizen worden afgedankt terwijl veel lichtere platte beeldschermen op de markt worden gebracht. In mindere mate gebeurt dat bij computerbeeldschermen. Het inzamelpercentage van audio- en videoappara-

tuur van 68 procent wordt wellicht enigszins geflatteerd doordat consumenten hun geluidsapparatuur afdanken als zij overstappen op digitale muziekdiensten als Spotify.

Het inzamelpercentage van energiezuinige lampen ligt op het gemiddelde. Van de afgedankte kleine huishoudelijke apparaten wordt slechts dertig procent ingezameld

en elektrisch gereedschap en speelgoed slechts half zoveel. Met name speelgoed wordt lang niet altijd als e-waste herkend en kleine artikelen verdwijnen gemakkelijker in het restafval of in andere afvalstromen. Bewustwording om gebruik te maken van de infrastructuur die de producenten hebben aangelegd in de vorm van inleverbakken in winkels, is hier een belangrijk wapen om het inzamelpercentage omhoog te krijgen.

In de rapportage van het Nationaal (W)EEE Register valt verder op dat Wecycle verantwoordelijk is voor de bulk van het geregistreerde volume, namelijk 38 van de 44 procent. De verwerkers die e-waste zelf inzamelen of inkopen registreren vooral het meer waardevolle e-waste, zoals afgedankte ICT-apparatuur, groot witgoed en kleine huishoudelijke apparaten. In de registratie van ICT-apparatuur zijn de verwerkers zelfs groter dan de collectieve systemen. ◀

"INLEVERBAKKEN IN WINKELS ZIJN BELANGRIJK WAPEN BIJ VERHOOGING INZAMELPERCENTAGE"

TOTAAL POM & INZAMELING

WEEE-categorie nr.	(W)EEE Registernaam	EEE (ton)	Inzamel (ton)	Inzamel (%)
1	Grote huish. app. - gekoeld	46.522	24.674	53%
1	Grote huish. app. - ongekoeld	115.538	39.905	35%
2	Kleine huishoudelijke apparaten	32.832	9.781	30%
3	IT- en telecom-app. - beeldbuizen		2.932	60%
3	IT- en telecom-app. - flatpanels	6.891	1.177	
3	IT- en telecom-app. - overig	51.072	24.720	48%
4	Consumentenapp. - beeldbuizen		17.819	138%
4	Consumentenapp. - flatpanels	13.724	1.065	
4	Consumentenapp. - fotovoltaïsch	3.239	41	1%
4	Consumentenapp. - overig	12.570	8.557	68%
5	Verlichting - armaturen	7.899	2.012	25%
5	Verlichting - energiezuinige lamp	3.887	1.703	46%
6	Elektronisch gereedschap	14.764	2.445	17%
7	Speelgoed, sport-, ontspan.app.	2.992	445	15%
8	Medische hulpmiddelen	1.083	365	34%
9	Meet- en controle-instrumenten	2.020	234	12%
10	Automaten - gekoeld	196	630	322%
10	Automaten - ongekoeld	1.916	1.734	90%
TOTAAL		316.945	140.240	44%

ONTWIKKELING INLEVERBAKKEN KLEIN E-WASTE RETAIL

RUIM 3.000 INLEVERBAKKEN VOOR KLEIN E-WASTE BIJ RETAIL

Bij meer dan 3.000 winkels staan de inleverbakken voor afgedankte kleine elektrische apparaten en energiezuinige lampen (e-waste). De herkenbare bakken staan bij meer dan duizend supermarkten en honderden bouwmarkten, tuincentra, woonwinkels en elektronicazaken. Hiermee is de drempel om in te leveren voor consumenten flink verlaagd.

Gemak is een van de belangrijkste beweegredenen van de consument om elektrische apparaten en energiezuinige lampen in te leveren. Om de consument te stimuleren en de service van de retail op dit punt uit te breiden, staan er bij meer dan 3.000 winkels de Wecycle-inleverbakken.

Elke winkel is verplicht oude elektrische apparaten en energiezuinige lampen in te nemen als de consument een soortgelijk nieuw product koopt. Dit is de 'oud-voor-nieuw-regeling'. De winkels met een inleverbak gaan een stap verder: daar kunnen klanten gratis hun oude apparaten en lampen inleveren, ook als zij geen nieuw product kopen. Voor veel retailers is het innemen van e-waste onderdeel van hun MVO-beleid. ◀

DE GROEI VAN DE INLEVERBAKKEN

De eerste winkel met inleverbakken voor klein e-waste was bouwmarkt Gamma. De bakken zijn in februari 2012 bij deze bouwmarkt officieel geplaatst door toenmalig staatssecretaris Atsma van Milieu. Daarna volgen woonwinkel Blokker en elektronica ketens Media Markt. In de afgelopen twee jaar zijn er meer elektronica ketens, meer bouwmarkten, ruim 1.000 supermarkten (waaronder Jumbo) en bijna 200 tuincentra bijgekomen.

Kees Geldof

HERGEBUIK
VAN
GRONDSTOFFEN

PRIMEUR VOOR INLEVERBAK IN HOOG CATHARIJNE

In het Utrechtse winkelcentrum Hoog Catharijne staan twee Wecycle-inleverbakken voor klein e-waste. In de bakken kunnen bezoekers kleine afgedankte elektrische apparaten en spaarlampen inleveren, zonder een winkel te bezoeken. Hoog Catharijne is het eerste winkelcentrum met een inleverbak in het winkelgebied. De bakken zijn geopend door wethouder Kees Geldof van de gemeente Utrecht.

Wethouder Geldof: “Stimuleren van hergebruik past binnen het streven van Utrecht om te werken aan een gezonde toekomst. De plaatsing van deze inleverbakken voor klein e-waste past goed bij die ambitie. Anders gezegd: als je grondstoffen die je kunt hergebruiken weggooit, doe je jezelf en ons allemaal tekort.”

De inleverbakken moeten het mensen gemakkelijk maken om klein e-waste in te leveren. Ze staan in het Gildenkwartier naast de Media Markt en in het Godenbaldkwartier bij de HEMA en blijven tenminste de komende twee jaar in het winkelcentrum staan. ◀

KERNCIJFERS

Inzameling

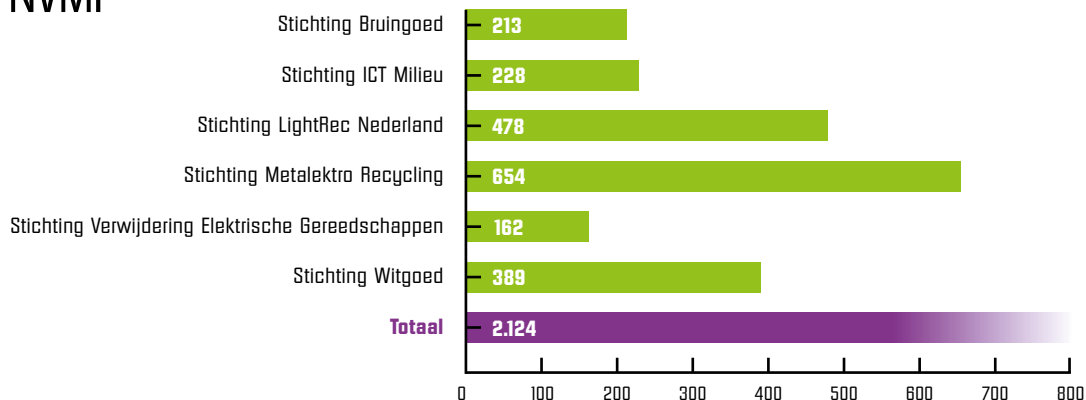
Wecycle heeft in 2014 111,2 miljoen kilo e-waste ingezameld. Dit is 6,6 kilo per inwoner: veel meer dan de huidige Nederlandse doelstelling van vier kilo per inwoner. De totale hoeveelheid ingezameld e-waste nam af met drie procent. Vorig jaar heeft Wecycle bij minder gemeenten e-waste opgehaald dan in 2013. De ingezamelde hoeveelheid is gelijk gebleven bij de gemeenten waarmee Wecycle zowel in 2013 als in 2014 samenwerkte. De inzameling via de retail steeg met tien procent.

Recycling

Afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen (e-waste) zijn via Wecycle voor gemiddeld 83 procent gerecycled. Dit is veel beter dan de wet vereist. Voor alle soorten e-waste zijn er in 2014 veel betere recyclingresultaten behaald dan wettelijk voorgeschreven. Naast het materiaalhergebruik, realiseert Wecycle een energieteerugwinning van 14 procent. In totaal komt de nuttige toepassing hiermee uit op 97 procent: vrijwel een gesloten kringloop. Hiermee voldoet Wecycle ruimschoots aan de wettelijke eis van 77 procent.

NVMP

Aantal deelnemers* (per 1 oktober 2015)

* Een aantal producenten en importeurs is deelnemer in meerdere productstichtingen. Het totaal aantal individuele bedrijven dat deelneemt in de NVMP is circa 1.450.

Wecycle- CAMPAGNES

Een hogere bewustwording bij consumenten en bedrijven, een netwerk van bekende en goed bereikbare inzamelpunten en concrete inzamelacties zijn de belangrijkste elementen om de inzameling van e-waste te stimuleren. Wecycle voert dan ook voorlichtingscampagnes, waar mogelijk in samenwerking met de inzamelpartners.

Voorlichting en inzamelen met consumenten en partners

De belangrijkste boodschap is dat het inleveren van e-waste een gewoon onderdeel is van het consumeren en de dagelijkse bedrijfsvoering. De consumentencampagnes zijn met name gericht op het gezin en 50-plussers, omdat bij hen veel elektrische apparaten en lampen vrijkomen. De business-to-businesscampagnes zijn voornamelijk gericht op installateurs voor het inleveren van energiezuinige verlichting.

CONSUMENTEN

Inleveren? Klein Klusje

Samen met ruim 850 bouwmarkten organiseerde Wecycle deze zomer een inleveractie om de inzameling van elektrisch (tuin)gereedschap en energiezuinige verlichting te stimuleren. Klanten kregen bij inlevering van een afgedankt elektrisch gereedschap, tl-buis of spaarlamp een puzzelboek over recycling cadeau. Daarnaast konden ze spelenderwijs het inleveren oefenen met de online game 'E-Launch'. De actie is bekendgemaakt via een tv-commercial, een huis-aan-huisadvertentie en via advertenties op sociale media. Momenteel genieten de inleverbakken bij bouwmarkten de meeste bekendheid bij consumenten.

Support voor lokaal goed doel via de milieustraat

In oktober is de milieustraatcampagne met gemeenten gestart. Inwoners verdienen punten als zij op de milieustraat klein e-waste inleveren. Via GPS wordt herkend of de inwoner echt op de milieustraat is. De 25 gemeenten met de meeste punten

De Recyclekrant

per inwoner winnen een sponsorcheque van 1.000 euro voor de lokale Oranjevereniging of een lokaal goed doel dat door de gemeente is gekozen. Doel van de actie is om het inleveren van vooral kleine elektrische apparaten en spaarlampen op de milieustraat te stimuleren. Deze producten worden nog vaak vergeten bij het bezoek aan de milieustraat of weggegooid. De campagne is ondersteund met een landelijke informatiefolder, regionale radiospotjes en advertenties in huis-aan-huisbladen.

EDUCATIE

Scholen zamen in voor Jarige Job

Ruim 180 basisscholen uit heel Nederland deden september, oktober en november mee aan de jaarlijkse Wecycle-inzamelactie voor kleine afgedankte elektrische apparaten. De scholen ontvangen hiervoor een cadeau. Voor elke

**GOOI NOOIT WEG!
LEVER IN!**

Gouden Bakkie Award voor A. Hak Zuid uit Veghel

Vakbeurs

deelnemende school, doneert Wecycle een bedrag aan Stichting Jarige Job. Deze stichting trakteert jarige kinderen uit de armste gezinnen in ons land op een Verjaardagsbox met versiering, traktaties voor op school en thuis en cadeautjes.

INSTALLATEURS

Gouden Bakkie Awards

Het inleveren van energiezuinige lampen is bij veel installateurs wel bekend. Nog veel terrein is er te winnen bij het inleveren van armaturen. Om installatiebedrijven verder te stimuleren lampen en armaturen in te leveren, beloonde Wecycle vijftig bestaande inleverpartners voor hun inzet. Drie bedrijven wonnen de Gouden Bakkie Award: de Ziu-vestiging in Weert, A. Hak Zuid uit Veghel en Parallel Groep ETB Vos uit Utrecht.

Vakbeurs Elektrotechniek

Wecycle informeerde op de vakbeurs Elektrotechniek in Utrecht installateurs over de mogelijkheden om de inzameling van lampen en armaturen bij hun bedrijf te optimaliseren.

Gratis kerstpakket voor ZZP'ers

Deze winter organiseert Wecycle samen met de technische groothandels Oosterberg, Rexel, Solar en Vihamij een inlevercampagne voor hun klanten. Zij maken deze winter kans op een kerstpakket als ze hun afgedankte tl-buizen en spaarlampen inleveren. Deze kerstpakketten zijn digitaal verstoppt bij de Wecycle-inleverbakken. Via GPS op de smartphone kunnen klanten direct zien of ze gewonnen hebben. ◀

